

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Clericvs Romanus Contra Nimium Rigorem Munitus Duplici Libro

Quorum Uno Veteris Ecclesiæ Severitatem, Altero Præsentis Ecclesiæ
Benignitatem

[Veteris Ecclesiæ Severitatem]

Francolini, Baldassare

Monachii, 1707

VD18 14592622-001

Calumnia I. Clericis, præsertim majoribus, in quædam scelera prolapsis
vetus Ecclesia veniam negavit. Disputatio I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41172

VETERIS ECCLESIAE SEVERITAS,

ACALUMNIIS VINDICATA.

CALUMNIA PRIM A.

*Clericis, praesertim majoribus, in
quadam scelera prolapsis vetus Ecclesia
veniam negavit.*

DISPUTATIO I.

Doct. Rig.

Anc nego esse Calum. I.
niam, constat enim,
Ecclesiam veterem
non permisisse Cleri-
cis, ut Pœnitentiam
obirent, nec ut eis

manus imponerentur, qua cæremonia tunc tem-
poris Pœnitens absolvebatur: Afferam indubi-
tatas quatuor Pontificum sententias, nempe
Siricij, Joannis II., Sancti Leonis I., & Zacha-
chariæ. Incipiam à Leone, cujus illustrior fama
Sanctitatis, & doctrinæ. Is Epist. 2. novæ edit.
ad Rusticum Narbonensem Episcopum, *Alie-
num est (inquit) à consuetudine Ecclesiastica,*
A ne

E. II

2.0

ut qui in Presbyterali honore, aut in Diaconi gradu fuerint consecrati, pro crimine aliquo suo, per manus impositionem, remedium accipiant pœnitendi, quod sinè dubio ex Apostolica traditione descendit, secundum quod scriptum est, Sacerdos si peccaverit, quis orabit pro illo? Unde huiusmodi lapsis ad promerendam misericordiam Dei privata est expetenda secessio, ubi illis satisfactio, si fuerit condigna, sit etiam fructuosa. Fructuosa quidem apud Deum, non autem apud Ecclesiam. Ecclesiasticæ enim absolutionis, quæ illis tandem daretur, nihil hic meminit Leo, ut aliàs debuisset.

2. Nec facit, quod de Sacerdotibus tantum, Diaconisque videatur loqui Leo. Horum quippe meminit, utpote quos potiori jure vetus disciplina castigat. Hinc ante Leonem, omnes Clericos eâ censurâ comprehendi debere, monuit Siricius Papa ep. 1. Illud quoque nos par fuit providere, ut sicut pœnitentiam agere cuiquam non conceditur Clericorum, ita & post pœnitentiam, & reconciliationem, nulli unquam Laico liceat honorem Clericatus adipisci. Quia quamvis sint omnium peccatorum contagione mundati, nulla g'rendorum Sacramentorum instrumenta suscipere debent, qui dudum fuerint vasa vitiorum. Joannes autem II., in Epist. ad Cæsarium Arelatensem Episcopum, mandat, ut Regiensis Episcopus, nomine Consumeliosus,

DISPUTATIO I.

3

ob sua crimina deponatur, totâque reliquâ vitâ Monasterio inclusus, veniam à Deo exposcat, quia videlicet ab Ecclesia eam sperare non poterat. Demum Zacharias in Responsis ad Pipinum, reconciliari Presbyteros *per manus impositionem* vetat; ergo omnem eis spem obtinendæ reconciliationis abscindit. Frustra igitur Clericis in graviores culpas prolapsis spem obtinendæ absolutionis facis.

Doct. Discr. Hanc illis spem ego non facio, sed facit Christus, nec adimit Ecclesia. Igitur severissimam hanc pœnam indictam Clericis nunquam fuisse fatentur omnes, qui Canones non sciunt solum memoriter, sed intelligunt, eosque non ex indole sua, sed ex Doctorum sensu, & ex ipsa ratione interpretantur. Suevic quidem Ecclesia in delictis majoribus eos deponere, nempe de gradu deiicere, sed interim ad Laicalem saltem communionem eos admisit. ut innumeri Canones ostendunt. Admissi verò ad Communionem sinè dubio absolvebantur. Dum ergo eis Siricius, Leo, aliique Pontifices, Synodique Pœnitentiam interdiciunt, de publica, solemni que, loquuntur, nempe de ea, quam Laiici facere jubebantur *humillimamque* vocat Augustinus Ep. § 4. quamque ex Tertulliano lib. de pœnit. cap. 9. multi averſabantur, *quod illos, quod sordulentos, quod extrâ latitiam oportet diversari in asperitate sacci, & horrore cineris,*

A 2

G

Foris de jejunio, vanitate. Siquidem non satis decere putavit Ecclesia vetus, ut qui sacris Altaribus ministrare auro gemmisque ornati consueverant, aspicerentur à populo præ foribus Ecclesiæ ad terram dejecti, suisque lacrimis in sacco, & cinere sordidati; quique, ut innuit Leo, pro Pœnitentibus Laicis orare consueverant, Pœnitentes ipsi Laicorum preces expolcerent. Voluit eos agere pœnitentiam, sed de coram, nec ita se demittere, ut prostituerent dignitatem. Eos propterea consuevit, si gravissimè deliquissent, in Monasterium, aut similem alium locum detrudere, multoque jejunio, aliisque hujusmodi remediis purgatos, per secretam manuum impositionem absolvere, ut innuit Leo citatus, & constat ex Concilii Agathensis Can. 50. *Si Episcopus, Presbyter, aut Diaconus capitale crimen commiserit, aut chartam falsaverit, aut Testimonium falsum dixerit, ab officio honore depositus in Monasterium retrudatur, & ibi quandiu vixerit, laicam tantummodo communionem accipiat.* Quod ipsum ferè ad verbum statuit Concilium Epaunense Can. 22. S. Augustinus lib. 1. de Baptism. contra Donatistas, monet, non consuevisse Ecclesiam Ordinatiss ad Ecclesiam redeuntibus, manus imponere inter Laicos, innuens impositas quidem eis manus fuisse, sed procul à Laicis, & in loco secreto. Similiter Isidorus lib. 2. de Ecclesiasticis

DISPUTATIO I.

5

Officijs cap. 6. agens de Clericorum, Laicorumque diversa Pœnitentia. *ASacerdotibus, & Levitis (inquit) Deo tantum teste fit Pœnitentia, à ceteris verò adstante coram Deo solemniter Sacerdote.*

Ex his satis constat, non omnem fuisse veniam Clericis delinquentibus ab Ecclesia veteri denegatam, sed eam solam, quæ ritu solemniori post exactam publicè per suos gradus Pœnitentiam, concedebatur. Quin hanc ipsam fuisse non semel indultam post publicam Pœnitentiam, pluribus exemplis ostendit Morinus de pœnit. lib. 4. cap. 14.

D.R. Sed quæ Monachos, Monachosque censura punivit, si fortè è suo proposito resili-
rent? His certè videtur aliquando spes veniæ pœnitentis adempta,

D.D. Resp. Monachos olim, cum videlicet, nec Ecclesiasticis essent Ordinibus initiati, nec simul in Monasteriis sub Rectore suo viverent, aut non eo vinculo, quo postmodum fuerant constricti, si fortè essent in graviora prolapsi, ad publicam cum Laicis Pœnitentiam peragendam fuisse damnatos. Sic enim Leo ep 92. ad Rusticum Narbonensem cap. 12. *Propositum Monachi proprio arbitrio, aut voluntate susceptum deserere non potest absque peccato &c. Unde qui relictæ singularitatis professione ad militiam, vel ad nuptias devolutus est, publicæ Pœnitentiæ*

A 3

satis-

satisfactione purgandus est. Gelasius quoque I. epist. 9. sive prima decretali cap. 22. loquens de Virginibus post professionem nubentibus jubet eas à Sacra Communione decetui, & per publicam, probatamque Pœnitentiam, omninò non recipi. Pœnitentiam non solum publicæ, sed solemniissimæ, quæ gradibus, seu stationibus quibusdam constabat, Monachos quosdam, iterum ab Hæreticis baptizatos, addicit Felix III. Epistola 3. Si eos, inquit, ex corde pœniteat, tribus annis inter Audientes sint; septem autem annis subiacent inter Pœnitentes manibus Sacerdotum, duobus autem annis oblationes modis omnibus non sinantur offerre, sed tantummodo Sacularibus in oratione socientur. Cum verò Monachi sub Abbate vivere cœperunt, ei penitus subiecti ab eodem fuere, si fortè deliquissent, secreti Carceris pœna castigati, ut ex Conciliis infracitandis palàm fiet. Carcer autem erat aliquando intra Monasterium, ut constat ex Concilio Tarraconensi cap. 1. sic decernente. Si Religiosus, vel Monachus sit in Cella Monasterij reclusus, Pœnitentia lamenti incumbat, ubi singulari afflictione panis, & aqua victum ab Abbatis ordinatione percipiat. Aliquando verò erat extra Monasterium, quamvis brevi intervallo dissitus. Ad hunc amandat Siricius Papa Monachos Monachasque post professionem Matrimonio

DISPUTATIO I.

7

monio copulatos, in hunc modum contra eos pronuncians. *Has ergo impudicas, detestabilesque personas è Monasteriorum Catu, Ecclesia, rumque Conventibus eliminandas esse mandamus, quatenus retrusa in suis ergastulis, tantum facinus continuâ lamentatione descentes, purificatorio possint pœnitudinis igne decoquere; ut eis vel ad mortem saltèm, solius misericordia intuitu, per Communionis gratiam, possit indulgentia subvenire.*

Ex his carceribus unus, isque celeberrimus *52* erat ille, quem Climacus describit. Era t enim à Monasterio aliquanto diffitus, apprimè horridus, & puniendis Monachis, è sua professione excidentibus, destinatus. Sic enim habet in sua Scala Paradisi gradu quarto. *Locus erat ab ipso Monasterio uno duntaxat lapide, seu milliare sejunctus, carcer dictus, illatibilis prorsus, & omnibus corporis gaudiis destitutus. Nullus ibi unquam culina fumus cernebatur, non vinum, non oleum in cibum adhibebatur, non aliud quidquam è foco prater panem, & minuta oluscula in mensam inferebatur. In hoc eos, qui post Religiosam professionem in peccatum prolapsi erant, ita Abbas concludebat, ut pedem efferre nunquam possent. Nec plures simul jungebat, sed singulos seorsim, aut, ut plurimum, binos. His præerat vir quidam eximius, cui Isaacus nomen, qui ab sibi commissis precum assiduarum*

A 4

per-

pensum exigebat, & propè nunquam à votis cessare permittebat. Et gradu 5. de eodem Carcere sic; Qualis autem erat illius loci aspectus? tota domus obscura, & tenebricosa, tota olens, & fœtens, tota sordida, & squallida. Carcer enim & damnatorum ergastulum non immerito appellata est.

6. D. R. Damnatorum profectò carcer ille erat, ut benè Climacus à te citatus eum appellat; Qui enim ad hunc carcerem damnabantur, absoluebantur nunquam. Certè Climacus, qui non solum locum, quem per integrum mensem, quo ibi constitit, suis oculis perlustravit, sed omnia Pœnitentium ibi detentorum exercitia, corporis incredibiles afflictiones, ipsaque eorum suspiria, clamores, & ejulatus singillatim describit, ne verbum quidem habet, unde veniam tandem, & absolutionem eis concessam fuisse conjectare possimus. Imò semper abnegatam eis fuisse, satis innuit, dum usque ad mortem eos ibi fuisse detentos, memorat. Non igitur absoluebantur in vita, sic enim de carcere fuissent antea educti, cum absolutis eo tempore pœna omnis remitteretur. Nec absoluebantur in morte, quam Climacus describens, nunquam meminit Sacramentorum, quibus reficerentur, additque eos, cum morerentur, solitos fuisse jactari ingenti timore salutis suæ, quam non adeò incertam habuissent, si post horribilem il-

lam suorum corporum carnificinam, veniam tandem à Sacerdote obtinuissent.

D.D. Resp. primò, carcerem descriptum 7. à Climaco, non esse ipsam Ecclesiam, quamvis ergo ea fuisset in eo servata praxis, ut Monachis propter gravissima scelera ibi detentis, nec in morte daretur venia, non indè sequeretur, hanc fuisse illis temporibus Ecclesiæ praxim. Et quidem non omnia, quæ ejus loci Præses agebat, probari fortasse poterunt, ut, quod expositis prædictis Pœnitentibus ex odio sui, & humilitate, ut cum morerentur, sua cadavera insepulta proiicerentur feris devoranda, fecerit id aliquando idem loci Præfectus, etiam cum iis, qui sanctissimè mortui fuerant, ut eorum humilitati obsecundaret. Sic enim habet eodem gradu 5. *Quando quis ex illis se in valetudinario depositum videbat, Præsidentem illum eximium per iuramentum rogabat, ne se communi hominum sepultura dignaretur, sed more pecudum, vel in flumen abiiceret, vel feris in agro devorandum exponeret. Quod horum Antistes prudenter lumine precibus illorum obsecutus, sæpè numero fecit, iussique omni exequiarum, & precum funebrium honore privatos foras proiici.* Quod quidem non videtur satis rationi consentaneum fuisse.

Respondeo secundò, improbable pro- 8. fus esse, quod prædictis Pœnitentibus fuerit

A 5

tent-

semper venia denegata, cum inter ipsos aliqui
essent, qui non admodum graviter peccarant,
aut sponte in eum se locum, sanctæ illius asperi-
tatis amore, conjecerant, quod utrumque idem
Climacus testatur. Sic enim habet gradu 4. *Unus
aliquis è fratribus olim à Praside ejectus erat à
Cænobio, quod alterum apud ipsum, ut nugacem,
& loquacem criminatus esset. Expulsus autem
in vestibulo porta rotas septem dies substitit, affi-
duè aditum rursus ad Cænobium, & delicti ve-
niam precatus, quod ubi amans salutis anima-
rum Praeses cognovit, simulque intellexit, illum
per sex dies illos nihil omnino gustasse, curavit
illi significari, si omnino ad contubernium fra-
trum admitti vellet, ad Pœnitentium Classen-
transiret: quam conditionem cum is, quem sa-
cti ex animo pœnitebat, obviis manibus ample-
xus esset, iussit cum Abbas ad locum separatum
deduci, ubi morabantur ij, qui peccata sua plan-
gebant, quod & factum est. Gradu autem quin-
to refert, quendam Monachum vitæ ceteroqui
sanctissimæ, sed spiritus nimis ardentis, & for-
tè de se præsumptis, à dæmone tandem in qua-
dam lucta prostratum surrexisse statim, & Ab-
bati lapsum suum sponte prodidisse; cumque Ab-
bas ordinariam, nec valdè gravem pœnitenti-
am ei vellet imponere, rogasse enixè, ut se præ-
dicti carceris Pœnitentibus aggregaret, aggrega-
tumque, post octo dies, doloris vi, quem de*

suis

suis culpis conceperat, ac divini amoris aestu feliciter obiisse. Quis, rogo, credat, huiusmodi Pœnitentes fuisse toto vitæ suæ tempore inque ipsa morte, absolutionis dono fraudatos? Adde, quod, ut omnes eruditi nōrunt, iis, quibus in veteri Ecclesiâ venia penitus negata fuit (quod fortassè aliqui Episcopi rigidiores fecerunt) Pœnitentiam quoque negari consuevit, nempe facultatem aggregandi se reliquis Pœnitentibus. Ut enim inter Cathecumenos non admittebantur, nisi qui essent aliquando baptizandi, ita nec Pœnitentibus aggregabantur, nisi qui tandem essent reconciliandi. Ergo cum prædictis Monachis, qui deliquerant, non permitteretur ea illius Carceris gravissima pœnitentia, iidem tandem à loci Præside, vel à Monasterii Abbate reconciliabantur, nisi fortassè antequam eò asportarentur, absolvebantur, quod etiam probabile est. Hinc idem Climacus, loquens de prædicto Monacho, qui post octiduum Pœnitentiæ, ex magna contritione decessit, refert, euidam Sancto Viro revelatum cœlitus fuisse, Deum pœnitenti peccata remisisse, cum jaceret sui Abbatis pedibus provolutus, quod non leve argumentum est, ab eodem Abbate prius absolutum eum fuisse, quàm ad pœnitentialem illum Carcerem asportaretur, eundemque morem cum reliquis, qui eò mittebantur, fuisse custoditum. Nec facit, quod tanto cum timore damnationis

eternæ

æternæ morerentur. Cum enim incerti simus
an veniam, quam præbet Sacerdos, ratam ha-
beat Deus, eos in nobis obices prospiciens, quos
nec Sacerdos, nec ipsi prospicimus, sollicitos
semper, & pavidos habere nos debet tantæ rei
incertitudo, tantumque discrimen, habetque,
cum nostrorum criminum gravitatem seriò, ac
diù expendimus, ut prædicti Pœnitentes expen-
debant, quorum ante oculos commissi Sacri-
gij, violatæque Professionis facies foedissima
semper obversabatur. Quare quamvis tam lon-
gam, & gravem de se pœnam sumpsissent, ar-
bitrabantur tamen, se veniâ Divinâ pro-
prios indignos, solòque dignos sup-
plicio sempiterno.

